

els esclaus de les mans fines; endebades tractaran d'allargar-les amigues als germans de treball que com ells lluiten per el pa de cada dia, si en el sí de molts hi nia l'esperit de singularitzar-se, i aprofiten aquesta aparent diferència de nivell, que els cedeix la societat injusta, per a constituir-se en grup apart, en enemics indiscutibles de l'obrer manual, en entorpidors de tot allò que sigui una senyal de vida, un clam justíssim en l'obra de redressament del proletariat.

Els sols, col·locats en el lloc que els correspondria, ajudant amb les seves intel·ligències a n'els que caminen a cegues, de braç amb els que són, per raó natural, els seus companys indiscutibles, desvirtuarien la força que ara tenen els mots d'«incultura dels obrers».

Mirem la col·lectivitat que formen aplegats tots els treballadors, tal com deuria ésser, i veurem que aleshores desapareix aquest caire que se'ns preté donar d'incults.

El problema obrer, estudiant-ne el que atany al seu millorament social, és un problema de comprensió mútua i d'organització. Més que de cultura, l'obrer està mancat d'un ample coneixement del que és i del que té dret a ésser com a home; li manca rebel·lar-se en contra aquesta sumissió, a la que molts es conformen gustosos; exigir a tots els semblants que ajundin en el compliment d'aquesta condemna, que ens prediquen com a càstig de Déu aquells que menys treballen, que si fóssim tots a guanyar-nos el pa amb la suor del nostre front, sense l'existència de paràsits de cap mena, d'éssers inútils a la col·lectivitat, el pes que cauria damunt de les nostres espatlles seria menys feixuc. Seria aquell treball dignificador, no el que trabant-nos seguit en les hores del jorn, convertint l'home en suplement de l'eina de treball, soldant-lo d'una peça amb la màquina, la paleta o el ribot, esclavitzant-lo i embruint-lo, ens priva d'assolir cap millora en l'intel·lecte, agotant físicament i marcint en la flor de l'edat, vides tal volta cridades a encaminar les multituds vers un màxim de perfecció, de llibertat i d'igualtat social.

D. SALBERT

L'Obrerisme i la Intel·ligència Republicana

Es molt lloable l'actitud d'alguns obreristes significats d'anar a la creació del que podriem dir-ne un Front únic d'acció esquerrana, adherint-se als acords de la intel·ligència republicana suara pactada entre els elements netament democràtics de Catalunya.

Aquesta nova orientació de l'obrerisme, sembla que vulgui significar que l'alliconament rebut en els últims temps de la seva actuació ha tingut la virtut de col·locar-lo de cara a la realitat i s'ha decidit a portar la lluita a un terreny, que, sense fer abstracció de idees que integren el seu programa, treballarà per l'assoliment immediat de la llibertat relativa, que li pugui garantir un règim més o menys democràtic. Hi ha, però, una part d'aquest sector, que tal volta sigui massa extremista, que desconfiant d'aquesta unitat d'acció amb els elements representatius d'aquest republicanisme de tendència avançada que probablement es avui la fracció política que s'apropa més amb ell en la concepció de llurs ideals, preté aconseguir el triomf dels seus principis per mitjà de les seves pròpies forces revolucionàries. La missió o l'objectiu principal d'ells es de proclamar la llibertat industrial de l'home, el que, al nostre entendre, no és precisament un problema de reivindicació social, sinó que és més aviat una qüestió de cultura humana; ço que vol dir que dit ideal requereix que la humanitat passi forçosament per un període de depuració i conscient evolució, que, com deia en Pi i Margall no és res més que l'acte material de la veritable revolució.

No cal, doncs, precipitar-se i llençar-se a la persecució dels fins, sense tenir abans la seguretat de que no ha d'obstruir el pas, sinó que cal abans, mesurar ben bé la posició davant de l'enemic i elegir aleshores el mitjà més pràctic per a arribar-hi. Qualsevol règim republicà podrà facilitar millor que les dicta-

dures, el triomf de qualsevol ideal que vulgui superar-lo, sumintant al poble totes les llibertats d'acció i de lliure pensament molt necessaris per l'engrandiment de les idees.

Heus ací, justament, que l'obra més seriosa i positiva que feu l'obrerisme àcrata en els seus darrers temps abans de la *razzia*, fou la creació d'escoles racionalistes, entitats culturals que els assegurava, per el demà, una generació d'homes amb un nivell de cultura capaç d'enlairar la classe i de dignificar les seves idees aixecant-se per damunt dels pobles esclaus; però aquesta obra fou destruïda per un govern que no sentia per la cultura ni per les idees, ni la més llunyana inclinació d'amplitud i de respecte.

Cal anar molt en compte a no aixecar altra volta un gegant amb els peus de fang, sinó que ja és necessari construir una obra cimentant bé els seus fonaments; però cal treballar abans, amb incansable voluntat, propugnant un règim veritablement lliberal que inclogui en el seu programa el màxim possible de llibertat i que deixi consolidar-la definitivament, d'aquesta manera, entenem, l'obrerisme podrà portar la lluita al terreny que li correspon com a sector polític i com a fracció àcrata.

La Intel·ligència Republicana com a partit revolucionari deu merèixer l'ajut de l'obrerisme, car totes les grans transformacions socials que han estat dignes de considerar-se com un pas envers la llibertat dels pobles han estat fetes per la mancomunitat de forces dels elements que, perseguint diferents finalitats, parteixen d'un mateix principi. A Rússia, per exemple, no foren solsament els bolxevistes que feren la revolució i acabaren amb el zarisme, sinó que hi contribuïren tots els descontentos d'aquella oligarquia despòtica i incongruent; com tampoc foren únicament els republicans que treballaren per a la proclamació de la República i l'abolició del feudalisme, sinó que foren tots els homes que se sentien més o menys lliberals i tenien un concepte altament humà dels drets de l'home, sense distinció de partits ni de classes.

L'objectiu principal de l'obrerisme, es doncs, facilitar l'esdeveniment d'una República Federal que li assegurí un lliure desenrotll de les seves idees, quina garantia no podrà aconseguir de cap altra forma de govern, adhoc dels dits lliberals, puix, per a ells, l'obrerisme representa sempre un perill de fondes agitacions.

Val la pena de pensar seriosament amb aquest problema que té davant seu i cal remarcar-li que tingui en compte que amb el seu abstencionisme, pot donar lloc a la representació d'un altra drama quins personatges encara resten en mig de bestidors disposats a tornar en qualsevol hora a l'escena.

M. JORDÀ

Fugir cridant «Viva el Rey»

El fet estrany succeït al Doctor Marañón, en l'intent de seqüestrar-lo, el llenguatge desordenat d'alguns elements d'«ordre», les trompades del míting de Madrid, l'actitud bèl·lica del doctor Albiñana, i els seixanta i pico de ferits que pacíficament anaven a donar la benvinguda a Compte (que a «La Tradició» li sembla que s'ho mereixien) són símptomes que no sabem si ens demostren els darrers espeternecs del feixisme espanyol (carlins i pupistes) o si s'inicia una revifalla monàrquico-sigronística, disposada a defensar... el sou, fins que el poble n'estigui cansat.

Només cal llegir alguns fragments de la al·locució que dirigí el doctor Albiñana als «exploradores» o «clases activas» que en les estones que no estan de servei el segueixen. Es aquell mateix llenguatge de l'«A B C», un llenguatge sembrador d'odis, i sempre basant-se en campanyes estrangeres, que sols existeixen en la fantasia de malalts o pillats. No sap l'Albiñana que als estrangers, quan no els fem riure, els hi fem llàstima?

Vegin com ho conta un diari:

«Desde las nueve de la mañana comenzaron a desfilar por la Secretaría del partido nacionalista español multitud de afiliados al elemento activo de dicha fuerza, que, como se sabe, es un voluntariado ciudadano, dispuesto a defender a todo trance la seguridad y el prestigio de España.

Su jefe, doctor Albiñana, les dirigió una breve arenga, expresándoles la gran farsa que con pretexto de orientaciones democráticas vienen realizando unas cuantas cuadrillas de infraintelectuales, jaleados por cuatro periódicos judíos, que engañan y secuestran la verdadera opinión del país. Hizo presente que estas algaradas no son más que un pretexto para arruinar a España, simulando un estado de decaimiento que no existe, para que agentes extranjeros, por medio de otros asalariados españoles, realicen jugadas de Bolsa a costa de nuestros valores nacionales. Recordó que a estos enredos se han prestado y prestan los mismos malos patriotas que durante su estancia en el extranjero han desacreditado a España; entiende que los que tal villanía cometieron no merecen aplausos, sino censuras. Y terminó afirmando que interpretaba el sentir de los españoles patriotas, poniendo término a este indecoroso desfile de fantasmas.

Invitó a los legionarios a asistir al mitin de Unamuno, observando una conducta correcta; pero actuando, en caso necesario, con todo el valor cívico y personal que demanda de los buenos españoles la vindicación de la Patria.

Los legionarios prestaron fervoroso juramento de cumplir las instrucciones recibidas y salieron con dirección al mitin.

Minutos antes de las once se advirtió en el patio de butacas un inusitado movimiento, que puso en alarma a los concurrentes. Lo ocurrido fué que irrumpieron en el teatro—según versiones recogidas—unos ocho individuos, a cuyo frente iba el doctor Albiñana, al grito enérgico y vibrante de viva el Rey!, que fué replicado vivamente, entablándose entonces una lucha de palos y bofetadas entre quienes entraron y los que ya ocupaban sus butacas. En la refriega hubo varios lesionados, entre ellos el ex-diputado socialista Indalecio Prieto.

Los que habían penetrado en el teatro lo abandonaron con el mismo grito de viva el Rey!»

Es el crit en que acaben una pila de coses que tothom sap.

DEURE DE LA JOVENTUT

D'ençà de la caiguda de la Dictadura venim observant a tot arreu una febre d'acció que ha movilitzat a tots els homes de tots els estaments, adés aquells que fins ara s'havien mantingut al marge de tot afer polític.

Es de les poques bones facultats que ha tingut aquell Govern sense control amb les seves disbauxes econòmiques, la de fer obrir els ulls a tothom. No obstant, ací a Olot en el que es refereix a nosaltres, la joventut, principalment, sembla que ningú ens ha dit res, seguim mantenint-nos amb una impassibilitat que fa pena de veure (salvant algunes excepcions, poques) i això no podem tolerar que continuï així; la joventut s'ha caracteritzat sempre per llur vitalitat i empena; ha sigut ella, amb la seva vigorositat i decisió la qui ha fet estudiar seriosament els problemes ahont hi ha tingut intervenció.

Els grans aconteixements polítics i socials han rendit la més alta importància al entrar en acció aquesta gran potència, la joventut. Aquestes i moltes altres raons ens proven la necessitat d'organització; a tot arreu la joventut s'ha llençat valentament a una campanya d'enrobustiment d'ideals i a una tasca d'orientació i enfortiment en tots els aspectes (moral, físic, intel·lectual) nosaltres, olotins, en canvi, no sabem desentumir-nos.

Cal fer pàtria i fer pàtria no és sols vetllar per sosteniment d'ella, sinó treballar activament per el progrés col·lectiu de llurs pobles.

Amb aquestes finalitats precisament ha estat recentment constituïda «Palestra». En aquest mateix setmanari, en l'edició extraordinària del primer del mes que cursa, reproduïrem alguns paràgrafs del manifest d'aquesta organització. Tenim a disposició de qui vulgui coneixe'ls íntegrament els dits manifestos i en cridar a la joventut olotina els invitem a que ingressin a les nostres files de «Palestra» on podrem posar en activitat les nostres forces i millorar-les amb conferències, curssets, cercles d'estudis i debats, publicacions, etc., i fent-nos conèixer la nostra terra, la seva llengua i la seva cultura; aquestes, com havem dit, són les finalitats de «Palestra» i com que «La nostra actuació volem que sigui ben amplemment patriòtica i educadora i que es desenrotlli al marge de les de caràcter polític. Per això la nostra crida va adreçada, sense distincions, a tots els joves de Catalunya que estiguin d'acord amb aquesta orientació de generosa col·laboració i sentin el desig de perfeccionar-se i de contribuir al millorament»

J. SABATER VIDAL

Electricitat Médica Cures per diatèrnia, sol d'altura, etc.—Raigs X.
GASSIOT Plaça de l'Estel (Pla de Llacs) entrada per l'avinguda Paluzie.